

Toen voetbal op de televisie nog heel anders was

De kijker kan, via tal van televisiestations, dagelijks sport bekijken en is er altijd wel een voetbalwedstrijd, al dan niet in de herhaling, te zien. Op die manier blijft de voetbalfanaat een tevreden man. Maar hoe anders was het in de beginjaren van de televisie? Waren er toen ook rechtstreekse uitzendingen van voetbalwedstrijden en werden we in de huiskamer toeschouwer van de twee jaarlijkse derby's der Lage Landen, die in die tijd werden gespeeld tussen het Nederlands Elftal en die van onze zuiderburen België?

Het toen groeiende leger van televisiekijkers wist in bijvoorbeeld 1959 het antwoord al vooraf: de populaire, traditionele ontmoeting tussen de Belgische en Nederlandse voetballers werd hun steeds onthouden. Eén tot twee weken voor de wedstrijd verscheen er in de kranten steevast een klein bericht waarin werd meegedeeld dat de wedstrijd andermaal niet op de televisie te zien zou zijn. Gevolg was dan dat er boze brieven en ingezonden stukken kwamen. De NTS (Nederlandse Televisie Stichting), de KNVB en de KBVB (Koninklijke Belgische Voetbal Bond) kregen allerlei verwensingen toegespeeld en de kijkers wilden heel graag weten wie andermaal de schuldige was van het feit dat verslaggeving via de televisie een taboe was.

De verslaggeving via de kranten inzake het niet uitzenden van een wedstrijd tussen beide landen in oktober 1959 liet duidelijk merken dat de schuld niet gevonden diende te worden bij de NTS: 'De mening van de NTS werd duidelijk gegeven door de programmacommissaris Rengelink: "Wij weten best dat voetbalwedstrijden voor de grote massa van de kijkers zeer aantrekkelijk is en dus doen wij echt wel ons best er zoveel mogelijk op het scherm te krijgen." Voor de uitzending van een voetbalwedstrijd had de NTS destijds uiteraard de toestemming van de KNVB nodig, in wiens stadions de veel te grote apparatuur voor verslaggeving geplaatst diende te worden. Met de KNVB was er een overeenkomst waarbij de NTS een wedstrijd mocht uitzenden als er flink voor betaald werd en bovendien de wedstrijd uitverkocht was. Met betrekking tot de Derby der Lage Landen zou het niet zo moeilijk zijn aan deze voorwaarden te voldoen, want de KNVB was bereid te betalen en de wedstrijden tussen beide landen waren altijd uitverkocht. Ogenscheinlijk was er dus geen vuiltje aan de lucht.

Onder het gras van de toenmalige voetbalvelden schuilde echter een volwassen en venijnige adder. Met als argument dat televisieuitzendingen van voetbalwedstrijden altijd een nadelige invloed hadden op het bezoekerscijfer van terzelfdertijd elders gespeelde ontmoetingen, waren de Europese voetbalbonden al jaren eerder overeengekomen de televisie uit de stadions te weren, wanneer één van de buurlanden - althans één van de bonden in die buurlanden - bezwaar had. Het bleek dat Rengelink was ingegaan op deze regeling daar hij gesteld had de indruk te hebben dat de Belgische Bond deze rem wel heel rigoreus hanteerde. En daar had hij redelijk gelijk in daar in de vroege jaren van de televisie slechts twee keer een derby via de televisie rechtstreeks werd uitgezonden. Op elk nieuw verzoek vanuit de NTS aan de KBVB kwam vervolgens een botweg 'nee'. Reden was dan ook dat er Belgische clubs in de lagere regionen op het moment van de geplande interlands speelden. Daar tegenover stond dat vanuit het andere buurland, Duitsland, geen enkele keer een negatief antwoord was gekomen.

Rengelink

In het Parool van 3 oktober 1959 was er nog een opmerking te lezen in de richting van de KNVB: 'Het neemt niet weg dat de KNVB de televisie - zacht gezegd ook niet alle medewerking verleent. Ten eerste is de Bond toch zelf ook betrokken bij de Inter Europese regeling, die verantwoordelijk is voor de onzinnige toestand van het ogenblik, en ten tweede wil de KNVB ook geen toestemming verlenen voor het uitzenden van gewone competitiewedstrijden, iets waar de NTS al lang om heeft gevraagd.' Ook daar had de KNVB als reden naar voren gebracht dat, als uitzending zou volgen, de tribunes leger zouden zijn en dus minder geld in de kas van de betreffende thuisspelende club zou vloeien.

Natuurlijk waren er, als altijd, groeperingen die bepaalde ideeën hadden om alsnog de interlandwedstrijd uitgezonden te kunnen krijgen. Zo kwam er bij de NTS de suggestie binnen van de Bond van Televisiekijkers, die de wedstrijd wilde laten uitzenden met uitschakeling van de toenmalige steunzenders in Goes en Roermond, waardoor het signaal niet in België zou zijn te ontvangen. Uiteraard zou de NTS, ware het geschied, de kijkers in de zuidelijke provincies van ons land hebben gedupeerd terwijl de NTS tevens de wettelijke verplichting had uit te zenden voor alle Nederlanders. Afsluitend was er, in 1959, nog de hoop dat de NTS bij de Europese Voetbalbond een verzoek ging indienen om 'in de toekomst' geen interlands meer te laten spelen in de weekenden, zodat er andere wedstrijden niet door gehinderd werden. De wedstrijd, die op 4 oktober 1959 in Rotterdam werd gespeeld, kreeg een opmerkelijke uitslag. Nederland won met liefst 9-1 van de Belgen.

HANS KNOT